

مارکس و کوکس ژانام نووس! . . زگار عومار

للم ژانامی ابردوو د رفا تی ئو و م بوو که چاوپک و تنکی گرنګ و در ژبوخو نم و و ب زما نی ئینگلیزی له گډ "جیمس لیدبکتر" سبارت ب ئزموونی ژانام گری لای مارکس، که ه و و د د م للم ستوون کورت دا ه نډک له زانیاریه کان له ردا کورتیکه م و؛ "مارکس م تا ز له ه موو ژیانیدا ژانام نووس بوو. له سا ۱۸۴۲ د ستی ب نووسین کرد ب ژانامی ینیش زایتونګ، و له سا ۱۸۴۸ ژانامی تایب تی خ ی دام زرانده. دواتر د ستی ب ناردنی بابت کردو ستوونی تایب تی ه بوو له ژانامی (نیویورک تریبیون) ئمریکی.

ژانامی نیویورک تریبیون که پشنگ بوو له دژایه تی کردنی سیستمی که یلایه تی له سا ۱۸۴۱ له لاین "ه راس گریلی و" دام زرا، له ئزموونکی کورتدا ب خرایه بوو ه م ب گ ورتین ژانامی جیهان ب تیرازی زیاتر له دوو سد ه زار له و ماو یی که مارکس بشداری تیا د کرد د کرده م پشنگیش بوو له دژایه تی که یلایه تی له ویلایه تی ی کگرتوو کان.

ئگ ر ب راورد بک بک یین له س ر باب ته کانی مارکس که له ژانام کاند و کو پ یامند و و کو نوس ر بلاوی کرد ته و و للم ستایه ناچن ناچن که ئم و و کو ئتک ته نووسین له ژانام گ ریدا پ ی و د کرن . ب نموون له بند ته د ب ره م کانی مارکس شته کی ته دانیه است و خ له و ی که ئم و پ ی د ب یین "اپ رت". هیچ باسه کی گ یاندنی سه ر د ری ووداو کانی ته د نیی، هیچ چاوپک و تنکی ته د نیی له گډ سه ر چاو کان، فرمی یان ب شو یی کی تر، بونیادی سه ر کی باب ته کانی ئو ناو ب کی خن گران.

میتدی سه ر کی مارکس ب ستوونی ژانامی "نیویورک تریبیون" ئو و بوو که ووداو کی گرم و کاریگر ه بوا ی له دخی جیهانی وجه ی گرنګ ه و ا کان بوا ی چ شنی ه بژاردنه کی گرنګ، اپ یی که، ج نګ، سه ره ب دانی ش ی ناو خ ی ئمریکا ئو د هات ب ووردی پشکنین و ب دواچوونی ب د کرد و ب خو بند ران پرسپاری بنده تی سیاس تی یان ئابووری پ یو ست ب باب ته که زق د کرد و و دواتر له سه ر ئو و پرسپاران و م کانی خ ی ج گیر د کرد. ب م مانایه ژانام گریی مارکس له استیدا له ه نډک له و باب ته تان د چت که ئم و له گډ فار کانی بیرو ادا ب او د کرن و و ئاسانه نووسینی ژانام وانی

مارکس و ئېو جېر نووسینا نې بېنین ک تايې تم ندى زړک ل
ژنام گړی سیاسى بوو ب تايېت ل ئ وروپا ل س دى بیست مدا .
مارکس ب خستى هړشى کرد س رچړی و ماى ژنام کانی ب ریتانیا
ب شى ناوځى ئ مریکا و ب دو ووی ل ق ق مى د دا . مارکس ل و
باو بوو ک د ژایې تی کردنى ژنام کانی ب ریتانیا ب شى
ن هشتنى ک یلایې تی ل ئ مریکا ب ئ و د گ ا و ک پیش سازی
قوماش بزو نړکى گ وړى ئ ابووری ب ریتانیا بوو و پشתי ب و خام
ه رزانان د ب ست ل ئ مریکای ک یل دار و د هات ب ریتانیا .
مارکس ئ م و وک تی ریتکى ئ ابووری ، وک بیرم ندى کى سیاسى ؛ و کو
م ژوونووس و ف یل سوف پلین د کرېت ک س رچړم ئ و پلینکړدنا ن
وایې تی خى ه ی ، ب مام ت ماری م ژووی ، پلن کیتريش ب مارکس
پشنیار د کات ، ئ ویش ئ و ی ک مارکس وک نووس رکى پیش ی ، وک
ژنام نووسک بیرى ل بکرېت و . ب گشتى مارکس ب یارم تی ئ نگس
نزیکى پلنچ س د بابې تی ب ژنامى تریبیون ب ره م ه نا ، ک
پک و نزیکى حوت ب رگ ل ب ره م ک کراوى پلنجا ب رگى ئ و
دوو پیاو ک د ک ن و . ئ م ل ت گ یشتن ل گرنگى یت ریک ل
کار کانی مارکسدا نزیک د بین و ئ گ ر وک ژنام نووسک بیرى ل
بک ی ن و .

س نگر گرتن ل ب رامب مارکسیزم دا ب بیا نوی د ژایې تی چ پ ! . . و . سا بیر

هیگ واتې نى «ئ گړ ویستت کارک ئ نجام بد یت پکت ل بیانوو
ناک و ت » ، ئ گړ ی ک کیش بی و ت د وژمنایې تی پلیتاریاو
مارکسیزم بکات پکى ل بیانوو ناک و ت .
با بزانی س نگر گرتن ل ب رامب شى پلیتاریاو خودى
مارکسیزم ، کارکى ه نووک یی و و ت نها ب س تراو ت ب ئ م و ،
یان یشى م ژووی خى ه ی ؟

شانې شانى س ره پدانى خ باتى کریکارى دژ ب س رمای داری و دواتر
هاتن ئاراوى خن کانی کا مارکس و ئ نگلس ل خودى بنه ماکانى

نیزامی سہارماہ داری و چہ نیہ تی خہ بات کردن لہ ہارامہ ہر ئہم
نیزامہ داو ہر پہرچدانہ وای زانستیانہ یان ہہ تہ واوی ئہ و تہ وانین
وہ چوونہ خہ یاہیانہ کی کہ سہ ہارت ہہ سہ سیالیزم لہ لایہن توہثر
ووردہ ہرژوازیہ کان و دواتر ہرژواکانہ و ہہ ہووہ .

زہر لہ مہثر ہرژواکان دہ ہہی ئہ و ہہ کوئن کہ مارکسیزم کہن ہووہ و
ہہ سہردہم و کا تہ کی دیاریکراو نووسراوہ و ، وہ مارکسیزمی سہدہی
نہزدہیہ و ہہ کہی سہدہی بیست و یہک نایہت .

زہر لہ مہثر ہزرو فیکرو دہستکہ و تہ زانستیہ کانہ مارکس و ئہ نگلس و
لہنین و ترہ تسکیان خستہ تہ ناو تاقی کتہ بخانہ کان و تہ نہا و ہک
ٹایفہ نہ کی جوان و ئہ کادیمی سہیریان ئہ کرہت ، کہ دوورہ لہ میتہدی
کارکردنی شہ شگہانہی مارکس .

مہژووی مارکسیزم گہ لہک قہ ناغی ہہ خہ و ہہ بینیوہ ، لہ ہہر قہ ناغہ کدا
ہرژواکان ویستویانہ پہ و ہاہی ہکن و بیشہ و ہنن و لہ گہ
ہرژوہندی دہ سہا تہ کہی خہ یاندا بیگونجہنن، ئہم شہ واندنہ لہ ژہر
ناوی (چہ پ) دا ئہ نجامدراوہ .

ہاتنی لہنین و ہہ شہ فیکہ کان و لہ وانہ ش ترہ تسکی ، قہ ناغہ کی نوہی
زیندوکردنہ وای ناوہر کہی میتہد لہ ژہ شہ شگہانہی مارکسیان
دہستہ کردہ وہ .

تا ئہم ساتہی ئہ ستاشمان ئہم مہژووہ درہثرہی ہہ یہ ، مہژوی
چہ وسانندنہ وای چہناہیہ تی و سہرکوئی دہ و تہ کان و شہ واندنہ
مارکسیزمیش لہ گہ یدا ہر دہ وامہ ، ہہروہا تا ئہ و ساتہ ش کہ
لہ کہ مہ گادا ئہم ہہ موو ہہدادی و چہ وسانندنہ و شہ و کوشتارو
قہیرانہ ئابوری و ہہ برسہتی و گرانی و ئاوارہی و چہ وسانندنہ وای
منانہان و ژنان و کہ مایہ تیہ جیاوازہ کانیش بوونیان ہہ ہت و ہمہذت
، ہہ چوونہ کان و ہہ خنہ کانہ مارکس لہ نیزامی سہارماہ داری درہثرہی
ئہ ہت و ہہ زیندووی ئہ مہذتہ وہ ، وہ تا ئہم ہہر ہریہ تہ ہمہذہ ،
مارکسیزمیش و ہک پہرچہ می شہ شگہانہی چہنہ چہ وساوہ کان ہہر ئہ مہذہ
.

ئہ مہ کہ لہ ناو ناوہندہ کہ مہ نیست و ہہ ادیکہ کانہ ئہ وروپا و گہ لہک
وہاتانی پہشکہ و توی تردا ، زاراوہ و ناسنامہی (چہ پ ہوون)
ٹاشکراہووہ جہی نہ فرہتہ ، چونکہ ئہ و پارت و ہہ کخراوانہی کہ
خہ یان ہہ (چہ پ) ناساندوہ ، بریتین لہ باہی چہ پی پہرلہ مانہ
ئیمپریالیستہ کان ودہ و تہ کانہان ، ہہ پہشگرتن ہہ خہ باتی
پہلہ لیتاریا و شہ واندنہ مارکسیزم و دابہ زانندنہ ہہ ئاستی سہ سیال
دیمہ کراتی ہرژوازیانہ .

لہ استای ئہم مہژووہ چہ ند سہد ساہدا گہ لہک ہہ کخراوہ و ودہستہ و
حیزی جہراو جہر دروستکراون و لہ ژہر ناوی (چہ پ) ہووندا چالاکی

خپيان نواندووو بردت پشوو .
بوانه يککتی چپکانی ئوروپا لگگځ حيزب سوزکاني (GUL/NGL)
(، ئم ځخراوانه تنها به ل خشتبردن و چواشکردنی
پللتاریای و اتانی ئیمپریالیستی ئورویای و جیهانین ، تنها
به دزای تیکردنی مارکسيزم و کم نیست ادیکا کان ، به کم مکی
ویارم تی ئابوری و یاسای و کم مای تی خودی به رزوکان ئاسانکاری
چالاکي و هسو انی سیاسیان به ځخس نراو . ، تا بتوانن ډاککی ل
خودی بند ماکانی س رمای داری و (خاونداری تی تایب تی) و
هشتندوی ئم نیزام بکن ، ل لگگی جوانکردن و ازاندن و
ئم دس سات به زاراوو و پوونی جرب جری شو اووانی بند ما
س سیال دیم کراتیان و جار به جاریش دووبار کردن و تی کانی
مارکس و ئنگلس و لنین و تان ت تر تسکیش ، هم موو ئم ه وانه
تنها به ل دان ل ششی پللتاریا و ځ کردن چاوی ج ماو ،
و دواتر نیشاندانی ئوی که مارکسيزم کن بوو و سوودی به بردن
پشوو تی خباتی ئستای پللتاریا نه ماو .

خودی مارکس و ئنگلس کم نیست کی ادیکا بوون ، نک (چپ) ،
چونکه مژووی زاراووی «چپ» ناتوانت هځگری ئایدیای مارکس و
ئنگلس بهت ، و ئم مژووو ئگگت و به س رد می ششی فو نسا
ل سالی ۱۷۸۹ ، و شو و جگگی دانیشتنی ئندامانی پرل مانی ئو
کات ، ل کات کدا کم کم گای فو نسا و ت و اووی ئوروپا به س
س کوتلای سیاسی و کم مای تی داب شبوو ، کوتلای ی کم پاشاو
پیاوانی ئاینی ، کوتلای دوو م؛ چین شازاد کان و س ر کم
در به گ کان ، کوتلای س یه میش ل ب ا و و و ر د به رزوای کان و
خون و وار کان بوون .

وات ل ووی چینای تی و ، کوتلای پاشاو پیاوانی ئاینی و
هروها کوتلای شازاد و س ر کم در به گ کان به گشتی پکها تی
کم مای تی و ئابووری چینی به رزوایان پک ئه ه نا .

ل لای کی تر و ل ب ا کان کم نمای ند ی تو ئو خون و وار
ش نبیر کان و و ر د به رزوای و کر کارانیان ئ کرد ، و
نا زای تی به ر د و امیان ه بوو ل س ر ئوی که جگاو و گای
کم مای تی ئوان ه نند به گ ر نگ ل به ر چاو ناگیرت ، به به راو و ر د
ل گگ و جگاو و گای پیاوانی ئاینی و شازاد و در به گ گ و ر کان .
شو و جگای کورسی ل ب ا کان کم تبوو لای د ست (، چپی) خودی
پاشاو ، و ه رچی شازاد و پیاوانی ئاینی بوون کم تبون لای د ست
استی کورسی پاشاو .

پو ژ و ب ی ا نامی هاری تر مان س کی ئوسای ئمریکا ل کاتی
جنگی سار د و ساری ه داو ، و ه موو ه و و ت ق لای کی خپیان

بە دژایەتی (کەمەنیزم و مارکسیزم) خستبوو گە، و هاوێیمانی و کەمەکی ئاستەوخو و نااستەوخوی هەموو هەزو ککخراو ئاینیەکانیان کردو، هەربەینە مەسادی ئیسەائیلی بە سەرکایەتی و هاوکاری ئێمەریکا زەر لەمژنە پەژێری کەمەک و سازماندانی هەرهەزەک کە بتوانێت ئێمە کار بەکات لە تەواوی ناوچەی ژێهەتاتی ناوێستدا خستەتە گە، و کەمەک و پشتیوانی لە تەواوی ئێو حیزبانێ کە بە ناوی (چەپی قەومی)

(و سەسیالیزمی قەومی) و عروبە بکەن لە پەناو ئێمە ئامانجەدا و بە سەرلەشەواندنی جەماوەر.

بەم شەوێ ئێهەتاتی ناوێست کرا بە ناوێندەکی جیهانی بە تەکە کردنی بیرووبەچوونی چەپی قەمی و عروبە لەگەڵ بیرووبەچوونی ئیسلامی و کەنەپرستانێ ئاستەوانە.

کوردستانیش وەک بەشەک لە ئێهەتاتی ناوێست، مەیدانیەکی گەنگ و شوێنەکی ستراتیجی پەبایەخ بوو بە ئێمەریکا و ئیسەائید، هەربەینە کارکردی مەسادی ئیسەائیلی و ککخراوەکانی سەر بە ئێمەریکا لە قووڵایی مەژووی بزووتنەو چەکداریەکانی کوردایەتیدا کاریگەری خەیان داناو و یشەیان داکوتاو.

«کوردایەتی» مێتەدو هەزری سیاسی دەرەبەگەکان و سەرماوەدارانی کورد بە مەسەلە (مافی چارە (نووسین) ، بەمە کەمەنیستەکان بە بەدیهەنەنی ئێمە مافە شان بەشانی بەرزواکان و کەمەبرادەر ملیاردەرەکانی کورد خەبات ناکەن و وەک چەپە یفەرمیستەکان کە بەشداری یفەاندەمیان کردو لەهەوێ خەسازاندن بوون لەگەڵ ئێمە حیزبە کوردیانەدا .

«کوردایەتی» و یەکەتیی نەتەوێی کورد، بەمانای بیرتەسکیەکی قەومیانە و گەزەپرستانە دت لەبەرەمبەر نەتەوێکانی تردا، هەروەها بەمانای دژایەتیکردنی چینی چەساوێکانی کوردو کارگەرانیانە .

بزووتنەوێ زەگاری کارگەرەران و چەساوێکانی کورد بە چەوساندنەوێ میلیلی لەسەر بنەمای (کوردایەتی) قەومیانە بەرتەسکی (گەزەپرستانە) ئاسیستانە دانەمەزراو، بەکە لەسەر بنەمای شەشەکی بەرینی چەساوێکان و کارگەرانی کورد، لەگەڵ چەساوێکان و کارگەرانی نەتەوێکانی تری دراوسێدا دامەزراو، ئێویش بە پەشگرتن بە هەر سووکایەتیەکی میلیلی و قەومی و هەواواردنەکی ئابووری و سیاسی و فەرهەنگی، و تە ئێندازە ئێخساندنی فرسەتی جیا بوونەوێش، ئێگەر شایەت ئێو جیا بوونەوێ بە قازانجی چینی چەساوێکان بەت .

ئێمە بنەمای مێتەدی لێنین، بە چارەسەری مەسەلە نەتەوایەتی .

لە ناو کۆمەڵگا دواکەوتووکاندا ھەشتا مەسەڵی (چەپوون) بە مارکسیست بوون لە قۆتەرم ئەرکە ، و مەژووی شەوێندراو و شکستی حیزب و کەخراو چەپ بەرزواییدکان ، بە مەژووی شکستی مارکس و مارکسیزم دائەنرێت ، و ژەھری ئێو ئێڵێژن کە ئێم تێئەریانە لەنێو و بەشەفیکەکان لەسەر ئیمپریالیزم و و شەش و کەخراو بوونی کرێکاران و ھەروەھا ھەڵبەت پەلێتاریا بە چارەسەری مەسەڵی میلی باویان نەماو و کەن بوون و بە میلی تە کورد و کرێکاران شیو نین .

ھەربێیە لەمەدا بەھەی دواکەتووی چینی داراگان و بەرزوای کەمپرادەر کوردیەکان و ساوایی خەباتی چینی تە لەو ناوچەیدا و نەبوونی بێمە ئا بووری پەکھەنەنە دۆتە سەربەخەیی نەتەوایی کورد و کوردستان ، لەمەدا تەنھا حیزبە قەومی کوردیەکان و ھە پارتی و یەکەتە و لەبەلایستە کە گەن و نەوای نو و حیزبە ئیسلامیەکان نمایشەندی سەرکە ئێم دۆتە ناسیە نالیستەن ، و ھەروەھا حیزبە (ناسیەنە چەپەکانی) ئێران و ژەھەت و ھاوشا نیان لە چەپی پەلێستی میلی و یەرمیستی کرێکاری لەو ناوچەیدا ، کە لە ھەوای خەساراندن و خە گونجاندن لە نەوان بەچوونەکی چەپی بەرزوایان و بەچوونی حیزبە قەومی کوردیە سەرکەکان سەبارەت بە سەربەخەیی کوردستان .

لە کەتاییدا ئێو بەلێن کە ئێگە ئێو ەستگەیانە تر بەت ، کە مەرقە بە ئاشکرا سنورو بێمە مەوجودا دا بەت و بکەشیت ، بە بەراورد لەگە ئێو کەس و تاقم و کەخراوانە کە کار بە درێژدان و جوانکردنی ئێم نێزام و دۆتە بەرزوایان ئێکەن لە ژەر ناوی (چەپ) بووندا .

بەلێم نە پەلێتاریای شەگە و نە کۆمەنێستە ەادیکەکانی چاوپێشی لەو ناکەن و بەدەنگ نابن لە بەرامبەر ھەر لەکدانەواییکی چەواشەکارانە لەم چەشنە کە بە بیانوی شکستی چەپی بەرزوایی ھەرش بەکەنە سەر مارکس و مارکسیزم و دەھەیی کەن بوونی مارکسیزم بەگوێ خەکیدان کە شیای ئێم سەدەیدە نی .

و تە جیاوازی چینی تە و مەملانە جەماوەری ناەزی سەرچەم پەلێتاریا بەمەنەت ، مارکس و مارکسیزم ھەر بە زیندوویی تە شەگەکانە خە و وەک مەشخەیی زەگاری بەخشی پەلێتاریا بە شەکاوی ئێمەنەتەو .

و مەژووی کۆمەنارکانی پاریس و شەشی بەشەفیکەکان و لەنێو بەشترین بەگەن کە چەن دەسەتەتاری تە بەرزوای و بەا چەپ بەرزوایەکانیان لەو کاتاندا ژەر و ژووورکرد و تەکشکاند .

بڑی خـ با تی شـ شگـ ا نـ پـ لیتاریا !

بڑی مارکسیزم !

بزاقی مارکسیستی کرکاران !

و. سا بیر

۲۰۲۴ / ۱ / ۲۱

گفتوگـ ٔ لـگـ ٔ خانمـ ٔ هونـرمـ ٔ ند
هـرـ ٔ جـوادمـ ٔ مـد ٔ ناسرا و
بـ(هـرـ ٔ جواد) . . هـ ٔ ٲـ ٔ يقينـ
كامـران حاجـي ٔ لياس

هەرێمێ جێواد: لێ کوردستان ئێخند گری شانێیی زێر باش و بێ توانامان
ههیه، بێ ووردی ئێخند کا نیان دهخوئهموو

هــر جـواد: زـی زـرم بـه موو شـان کار کان هـی، بـام حـز
نـکـم تـنـیا لـخـم بـچـم

ھەر جەواد: ئاستى شانلى كوردى ل ئاستادا زىر بى باشى دى بىنىم

خانم هونرمەند هەڕە جەواد مەد ناسرا و بە (هەڕە جواد) یەکێک لە ئەکتەرە دیارەکانی کوردستان لە ساڵی 1983 لە شاری سلێمانی لە دایکبوو، دەرچووی بەشی شانەی پەیمانگای هونەرە جوانەکانی سلێمانیە تا ئێستا بەشداری چەندین شانەگێڕیی و کورتە فەلم و درامای تەلەفزیۆنی کردووە هەروەها کاری دەرھێنان بە چەندین شانەگێری کردووە و (کو) دارستانی بەختیاری، بەیاخچێکان یادگاریان نیە، جەنگی ژەنگ، وەک ئەکتەر بەشداری چەندین شانەگێری کردووە لەوانە (ژووری ژمارە شەش، وەرن ئەمەش بێنن، توندو تیژی، یاداشتەکانی عەرعر، عەرەکانی عەربستان، ژنانی شارەکەم، نماز، زەنە، زەماوەند، چوار، جەستەی ژن، ئەوارەی گۆشە مەخەک، سە خوشک، بێرەوێ ونبوویەک، شالیر و جادووگەرانی ماکەس) هەروەها بەشداری چەندین کورتە فەلم و درامای کردووە لەوانە (خومار لە دوا سەردانە و پەدا، گەرمیان کۆڵستان، خوناو، ئەمەقە، تاریکی، گۆشەان

-لـ کوردستان ځنډ گری شان یی زږ باش و بـ توانا مان هـ یـ
 زږر بـ باشی قـمـ کانیا نـ ځنډ سږر نمایش کان، من زږر بـ
 ووردی ځنډ کانیا نـ خوښم و و دـست ځشی زږرم هـ یـ
 بـیان چونکـ دوورن لـ مجاملـ ی شان کاران هیوای
 بـرد وامیان بـ ځوازم هیچ کار کی هونـ ریش کام نیـ ، بـ یـ
 هیچ کار کیش بـ ځنډ نابیت بـ مـ ځنډ ی و و ځنډ
 نا، بـ کو ر ځنډ ی بنیاتنـر بـت لـ پـناو خزمـ تی کار کـ دا
 بـت.

*تاچـ ند (دق) گرنگـ لـ پر سـی نمایش دا؟

▪ دق رگـز کی گرنگ و گـور و گرانـی سـرکـ وتنی هـ موو کار کی
 شان یـ ، رـ کی سـر کی دـ بینیت لـ پر سـی نماش دا ، چونکـ
 دق نیو ی دـ رهـ نـانـ بـ یـ هـ بـژاردنی دق بـ هـر
 دـ رهـ نـ کی شان یی گرنگـ بـ جـرـکـ دـ بـتـ فاکتـرـکـ بـ
 سـرکـ وتنی نمایش کـ.

*نـ وـ خا وـن چـ نـ دین خـاتی شان یـن، دوا خـات وـ کو باشتـرین
 نـ کـتـر دووـ می کچ لـ فیستیفا ی شـشـ می نـود وـ تی شان ی
 عـراق وـرگـرت هـست چـن بوو؟

▪ بـگومان خـ ات بـ هـرهونـرمـ نـدـکـ گرنگـ، پاـ پشت و
 هانـدانـ کی گـور یـ بـ هونـرمـ ند بـ دـنیا یـ وـ، شانـازی
 بـ هـ موو خـاتـ کان دـکم وهـستـ کی زږر خـش لـ هـمان
 کاتـ دا خـات وا لـ هونـرمـ ند دـکات زیاتـر هـ وـ بدات بـ
 نـ وـی نـ و توانستـی یـ هـ یـ تی پـشکـش بکات. بـ مـ نا بـ
 بـدـست هـنـانی خـ ات بـتـ هـ ی نـ و ی کـ هونـرمـ ند توشـی
 لوت بـرزیت بکات بـ کو دـ بـت هـ و ی زیاتـر بدات بـ نـ و ی
 بـر وـ سـرکـ وتنی گـور تر هـ نگاو بنـت.

*لـ نـستادا شان ی کوردی لـ چ ناستـکـ دایـ، پـتان وایـ
 شان ی کوردی لـ قـیران دایـ؟

▪ بـ پـچـوانـ و نـ و ی من دـبنم و بـرد و میشم شان لـ
 شار کـی مندا زږر زیندوو و لـ قـیران دا نیـ نـ و ی قـ
 یرانـ ... بـ داخـ و قـیرانی ئابوری و سپـنسـری کـ می کار
 شان یـ کانـ نـ گـر نا نـ مـ ی شانـ کاران لـ ئامادـ باشی داین
 بـ هـر کار کی شان ییدا بـ شداربین، شانـ کارانی کورد لـ سـر
 ئاستی ناوـ و عـراق و دـرو و ی عـراقیش ئامادـ بوونیان
 هـ یـ بـ شدار ی فیستیفا ځـ شان یـ کان دـکـن و خـاتـیش
 بـدـست دـهـنـن لـ شار کـی من هیچ مانگـکـ بـ بـ نمایش

شانە تەپەر ناکات بێیە من ئاستی شانەیی کوردی لێ ئێستادا زەر بێ باشی دەبینیم.

* لێرەگەیی ئێم دیدارێ چ پێیامەکێ کەسی یاخود هونەریت هەبێ بەشانەکاران و بینەرانی شانە ؟

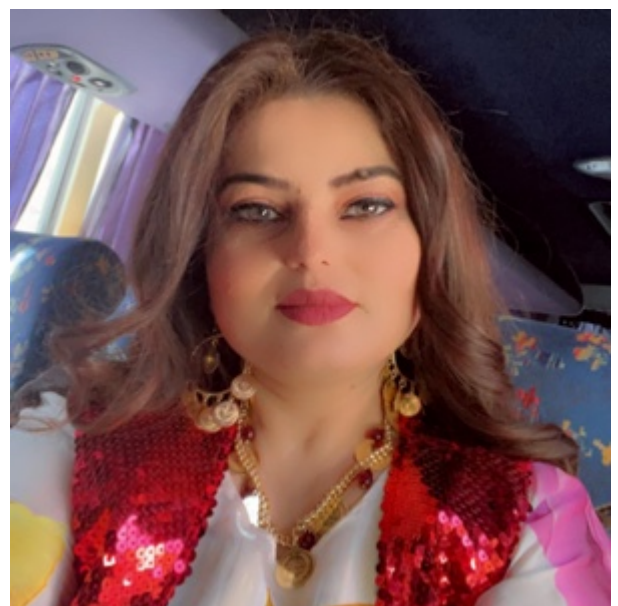
- پێیامی من پێیامی خێشویستی و یەکەیزییە ، بەجەریک هونەرماند دووربیت لێ قاچ شکاندنی یەکتەری و ناوێاندن چونکە هونەرماند نەزەر گۆڕیە ، پێویستە خێی بە دوور بگرێت لێ و دیاردە ناشرینە هیوای ئێو و دەخوازم هونەرماندان هەمیشە لێ لوتکە دابن کاری جوانتر و باشتر پێشکەش بە بینەران بکەین.

▪ هیچ پەرژەییکی نوێی هونەریتان هەیە؟

▪ بێگەرێ کاری نوێم هەیە ، بە شداری درامایە کم کردوو بێگەرێ سەرێکی لێ درامایەکە دەبینم ، بێگەرێ نام نازانم لێ کام کەنا پێخەش دەکەیت درامایەکە بە ناوی (کەرچەکان) - لێ نووسینی (شوعەلە شەریعەتی) یە نووسەر و هونەرماند "پێشەو و حەسەن" کاری وەرگەێانی کردوو هونەرماند (کاوە ئێحەمد میرزا) پێداچوونەوێی بە دەقەکە کردوو ، هونەرماند (ئێنوور قەرەداغی) کاری موزیکی دراماکە ئامادە و جەبەجە دەکات ، کاری دەرھەنانی لێلایەن هونەرماند (دکتەر غەسان عەبدولە) بەکراوە . هەرۆکەها لێ ئامادەکاری داین بە کارێکی شانە لێگەرێ کەمەوێی هونەرمان جوانەکان مامەستای بە ئێز مامەستا "شەفیق" کاری دەرھەنانی بە دەکات بەمەرچەک ئێ گەر داھاتی کارە شانە کەمان بە دابین بکەن.

▪ ئێمە لێ کەتایی ئێم هەقیقینەدا زەر سوپاست دەکەین بە ئێو دەرھەتەیی بە ئیمەت بەخشی.

▪ منیش زەر سوپاسی ئێوێ بە ئێز دەکەم بە ئێوسەرکردنەوێتان. هەقیقەتی - کامەران حاجی ئێلیاس

قاسیدای روو تبوو نوا و پیا وکی کوی. . ستیقان ش مزینی

تا ئی ژن نازدار ک
ئگ ر کات ه ی
چ ند خول کک گو م ب را بگر
ب ح پسان ل وش کانم ورد بب و
تا منت ز ر گ یو
پش ناسینی ت
ب هشتی دا غ ش هوا نیی کانم
جم ای دهات ل ح شاماتی س زانی
ه ند لاسار بووم
ح زم د کرد چ ق ی ک بک م
ب لاق بر غ ای خ ردا
ب شرم کردن ل تریف
ب ردبارانی مانگ ش و بک م
هیچ س رل شکر کی د رین
هیچ سیاس تم دار کی هاو چرخ
ه ند ای من ب د ئ نگ ز ن بوو
ح زم ل خا پوورکردنی شار کان و
کوشتنی کانیاو کان و
ئ شک نج دانی ئازادی بوو
ما ای بیرکردن و م
شوینی ح سان و ای نیران بوو
بیرم د ت و
ز لکاو ی ب ق کانم ش واند
ب قامچی ب ربووم گیانی پ روان
ه لان ای چ ل ک کانم ت کدا
ب و دیم ن ش وواو
قا قا د ک و تم پ ک نین
با ئ و شم ل بیر ن چ ت
ه ند سادیست بووم
ح زم ل و فیلم ترسناکان د کرد
خون تیایاندا ج گ ل ای د ب است
رقم ل قوربا نیی کان د بوو

په کی سه رکه وتنم
به جه لاده کان ته ده کرد
ره نگه به واه به وه نه که یت
ته گره به هم
جه زم ده کرد له شی گو
له بن په لاهوی ده ده قیما بپلیشه ته وه
به شمشه ره کی که نه
سه ری هه زاران
خه ونی نه له به که مه وه
بهم به به قووشی جه نگ و
سه رژه ره کوژراوه کان به که م
ده به ته باوه ته به م قسا نه م به ته
ته وه نه ده دره زن بووم
هه نه ده ده گره رما نه فووم ده کرد
میزه ده نه ده دره که نه وه
جه نه ده جار به جه وچاومدا ده ته قین
به ته ریق بوونه وه، دوو بار
فووم له دره یه کی گره وره تر ده کرد وه
هه نه ده به شه رم بووم
ته نووره ی مه ژووم هه ده دایه و
باسی جلی ژره وه یم
به نه نه ده ده کرد
هه نه ده ده او بووم
قومارم له سه ره هه رچی کرد با
به ئیفلاسه بوونم که تایی ده هات
ته نیا یه که جار نه به ته
جه که ره که نه نه پایز
کردمیه براوه ی ته که ای گه ها وه ریوه کان
هه نه ده که یوه بووم
ته نگوستیله ی هیه خه یا که شارسنه
به په نه ده نه ده که نه منی نه ده کرد
هه نه ده ته خه و ته زاویه بووم
رووم نه ده هات
له به رده م هیه نه وه نه یه کی رووندا
ته ماشای ناشرینه ناخم به که م
هه نه ده به ده ده و زما نه بووم
هاوه ته ره شه بام ده کرد

هـواي توانندن ووي دوو مـمي شـيدام
لـ باوشـي يـكتردا
بـسـرتا پاي خـوـتـكا ني
عـشيرـتي خـنجـردا بـاو دـکردـو
نامـوـت بـم قسا نـ شـك بيت
وا تـبـگـيت سـرـم ها توو
بـمـبـن بـ شـتـخـانـ
نا ، دـمـوـت خـم رووت بـكـمـو
لـ بـردـم تـدا
جلـكانـم هـر لـ بـردا دـبـت
دـخـوازم ماسـكـكانـم دا بنـم
لـ تـنـگـبـري گـ دـترسام
هـميشـش گونا هـي مـزنـم دـکرد
ئاگرم لـ كولانـي سـگـكان بـردـدا
گـپـي سـرـشـقامـكانـم دـشـكانـد
لـگـ تاريـكـيدا سـرـچـپـيم دـگـرت
بـ لاي هـر درـختـكي بـرداردا تـپـيـبـم
تا سنووي رشانـو لـم خواردوو
پاشان هـموو چـكانـنـم شـكانـدـتـو
لـ هـر كانـيا وـك تـينـوـتـيم شـكانـدـت
پـم كـردوو لـ بـردـي سـپـي
لـ هـر پـناگـيـك پـشـوم دا بـت
وـك پاشماوي جـنـگ جـمـهـشتـوو
لـ هـر شارـك دا دـ درابـم
نزاي كاولبوونـيم كـردوو
بـ هـر دـشتـكـدا رـشـتـبـم
تـمـنام كـردوو بـبـتـ قـبرستان
حـزم لـ بوختا نـكـردن بوو
چـندان جار بوختانـم بـ دـريا كـردوو
لـگـ كـشتـيوانـكان بـ شـمـداو
زـرجاري تـريـش
بوختانـم بـ مـم هـبـستوو
گـژـوـكـم ناردوو بـ گيانـي
لـ ناكاو وـك ئيزرائيل
رـحـي دـركـشاو
هـيچ كا تـك پـنـكـنيووم
مـگـر ئـنـجانـم بـ شـكاويـي بـنيـبـت

مځگړ چرچ و لځچي غځمگيني
 بځ رووخساري كځ ترځكي گځنجوځ
 بځ تځواويي سځرنجي راكځشام
 يان ئځو كا تځي بينيوومځ
 جادووي رځش لځ باځك كراوځ
 گوځ لځ هځناويدا
 دځستي كردووځ بځ هځوځرين
 هځر لځو كا تانځ پځدځكځنيم
 دځمبيست گځشبيني
 سزاي لځ سځدارځداني بځ دځرچووځ
 يان باځندځيځكي شيكي بځرزځفځ
 بځياري خځكوشتني داوځ
 ئځو كا تانځش كځ هځواځم پځدځگځيشت
 گځراني سځري خځي لځ قوځ ناوځ و
 لځبځر قاي نيگځراني كځوتووځ
 ئځمځ هځموو داستاني منځ
 پځش ناسيني تځ
 پرسيار مځكځ هځنووكځ چځنم
 بځ چاوي خځت دځبينيت
 گريانم
 لځ چاوي هځر كارځزځكي بځ نازدا
 پځكځنينم بځسځر لځوي عځشقځوځ
 بارانم بځ هځر كځگځيځكي تينوو
 زريانم بځ راماځيني تځپوځكځي كينځ
 هځورځ بروسكځم بځهځموو پياوځتيمځوځ
 بځسځر دځوي تځنهاييدا دځگرمځنم
 كځمانچځيځكم بځدځستي چرچي خوداوځ
 ئايځتځكم لځ سورځتي خځشويستي
 پارچځيځكم لځ ئځماسي مرځقدځستي
 ژيلځمځيځكم بځشځماځي عځشق دځگځشځمځوځ
 پځشمځكم لځ زځو دځمي شيعردا دځتوځمځوځ
 شځونمم بځ لاجانگي دا بځاندا دځمځ خوارځوځ
 هاواري ئځوينځكم سځدان ساځ دځنگ دځداتځوځ
 كځشتيځكم پځ لځ سځرنشيني مځست
 زځرياي موحيبځت دځبځن
 پځكځكځ “مځي”م، ژنځك دځمخواتځوځ
 سځري پځ دځبځت لځ خځياځي جوتبوون

په نجی درخت کم
تسبیحاتی سوزیوونو د کات
قاجی خوون کم
برو واقع ه نگو د نیت
چریکی تیژی م قامبثر کم
ترمی ه لاه لاه بووی
جوانی د لاه لاه و
خو د یینیت، من ز ر گ اوم
نو مرو فو مشک چکنی پی شو نیم
نو پیاو دا ووخاوی جاران نیم
نو بوونو ورو سامناکی را بردو نیم
روننگ پیت سیر بیت
نم د ناد ن چان روویدا!
نه نیی کیت به ئاشکرا د ک م
تنها یک جار
بر دوو د پ
پرشنگی میند یی تی ژنک ک و تم
تنیا دوو د پ بوو نک زیاتر
تنیا دوو د پ

ل موو باریکتر.. چیر کی: نوزاد به ندی

نو بنه ما یی هر ه موویان پلای دکت رایان ه بوو .. به یی کتریان
نووت پو فیان یائپو ف .. وک ئاماز یی به پیو فیسر و یارید داری
پیو فیسر .. تککایان تکسم او بوون ، ملئ ستوور و .. قاج و شان
کک تر ، ل دوور و ل ککرت شاخ ئچوون باپیر گور یان
دکت رای ل نان قیسیدا ه نا بوو ، پرسیار کی به و سامی
وروژان دبوو ، ئاخ نان پش ق یسیی یان ق یسیی پش نان ؟ .. خی
تزی دکت راک کی ل س ر ناوساجی بوو کات به بنی تاو و ئ نو س
برا گور ک کی یارید داری پیو فیسر بوو ، ل بواری قنچکی پیازدا
.. خوشک کیان ه بوو ، ز ر ناشی یین بوو ، پیان ئوت لوت باینجان ،

دکتـرای لـ بـواری گـیزـی مـشـولـدا هـنـابـوو لـ شـوی یـدـادـا ، بـ پـلـی نـایـاب . . یـکـک لـ تـوـژـران خـی پـ نـگـیرا بـوو ، هـتا هـزی تـدا بـوو ، جـتـکی لـ دا بـوو ، جا نـانـدـبووی : لـ شـوی یـدـادـا نـک مـشـولـ ، تـنـانـت شـمـشـمـکـوـرـیش لـ سـرمانـدا ، نـایـتـ دـرـو و لـ سـاتـیرـی ئـشـکـوتـکا بـ خـی خـریکی جـلانـکردنـ . . هـر ئـو کـات و سـاتـ ، دـوو شـینـ زـلام ، تـوـژـرـکـیان و کـ پارچـ فـلینـک هـگـرتـبوو و بـردـبوویان ، ئـتر تـوـژـر خـتان خـش . . ئـو هـمـوو زـانا و دـانـایـه ، هـر نـیشـانـپـرسی بـوو ئـاخـ تـوـژـرـکـ بـ چ شـوـیـک کـوژراو ؟ یان چـن نـژراو ؟

مـامـکـیشـی هـبـوو دکتـرای بـ پـلـی زـر بـاشـ ، لـ جـیـی دـرگـادا هـنـا بـوو ، بـ تـایـبـت لـ شـوانـی زـستانـدا . . ئـو نـد بـ جوانـی ئـو جـیـی جـیـی لـکـدـابـو ، حـزـت ئـکرد نـک هـر دـرگـاکـانی مـا و ، تـنـانـت دـرگـای مـزگـوت و ئـتـومـبـیل و هـلانـی مـریشـکـیش جـیـی یان تـ بـکـو ، ئـمیش لـ خـوای ئـویست ، هـر دـوای تـز بـ پـزـکـی ، زانـکـی یـکـی گـورـی دـامـزـراند ، درـختـی دـانسـقـی وای بـ هـنـا بـوو ، نـرخـکـانی پـیاویان تـوو ئـکرد ، بـ نـمونـ درـختـک هـندـی قـلـکی سـور ئـبوو ، نـرخـکـی چـل هـزار دـلار . . لـو زانـکـی دـا ، کـو و زـر دـو مـند و دـسـتـیـشتـوو کـان فـری جـیـی جـیـی ئـکران . . چـن دـرگـایـک یان پـنـجـرـیـک دـنـیتـ جـیـی . . یـک کـرسی تـواو لـ سـر جـیاوـزی نـوان جـت و جـیـی دـسـتـیـشت . . ئـمـانـیش هـبـت هـر و بـ ئـسانـی نـایـخـن ، چـونـک کـمـپـانـیا کـانی زـیـتی دـرگـا و دـسـتـابـ هاواریان لـ بـرز بـو ، ئـ وای لـ هـاتـبوو بـر هـمـکـانـیان لـ بازائـکانـدا ساغ نـد بـوونـو . . خـک بـجـر ئـاودـی جـیـی بـوو بـوون ، بـابت بـکـوشـتـنـایـ ، بـس بـاسـی ئـنی نـمـکردنی ئـنـجامـی دـرگـات بـ نـکردنـایـ . . ئـمان پـشتیان قـایـم بـوو ، بـ داواکاری گـشتیان و تـبوو هـر داواـیـک دـژی جـیـی دـرگـا بـرز کـرایـو ، لـوولی کـ و بـیـخـر تـنـنـکـی خـکـکـو و خـاوـنـکـیشـی بـ مـادـی پـنـجا و شـشـی تـیر سـرـنـگون بـکـن . . کار گـیشـت ئـو وای هـیچ کـورسیـکـی بـتا لـه زانـکـی جـیـی جـیـی نـمایـو و . . زانـایـکـی زـری تـیا بـر هـم هـات ، کـ لـ ئـا هـنـگی دـرچـوونـیانـدا ، زیـاتـر پاو پوز و ئـانی سـپی خانـمان نـمایش دـکران ، کـ هـیچ پـیـو نـدیـکـیشـی بـ جـیـی و نـبوو ، بـمـاـم ئـاستـوخـ لـ زانـکـی یـکـی ئـسـکـندـانـفـیـو و وـرگـیرا بـوو . . جـیـی شـانـازی و چـاو لـو و نـدن بـوو . .

خـوارزایـکیان دکتـرای لـ مـوشـنـدا هـنـابـو ، لـ ئـدـنـبـری بـریتانیا ، یاسـای زـر سـرـسـو هـنـری لـو یـاریـی مـیلـلیـدا داهـنـابـوو ، بـ نـمونـ بـ بـگـو و حـاـتی (حـپـولـکی) تـکردـبـو و ، چـونـک تـ کـ حـج ئـکـیت ، یان یاری ، هـیچ پـویست ناکا بـ

حـ پولکی سـ بکری .. ئـمـیش وایکرد بازرگانی هـمـات و گلـر
پـشکـوتنـکی بـرچاو بـ خـیـوـ بـینـ ، بـ تایبـت دـرچووی کـلـژ و
پـیمانگان زـر بـ دـشادیـو دادـنـوینـو وکـ چـن لـسـ
سیفـنی ئاودـستی ئـژـهـمـاتی دادـنـیشی ، ئا بـو شـوـیـ ، سـریان
بـ هـمـاتـکان نـوی دـکرد ، بـ ئـوی یاریـکـ بـردـوام بـ ...کو
ئـو کوـ بوو موشی زـر بباتـو ، ئـو لـ ئـولـویاتی کارـکانیان
بوو ...

خـ زایـکیان دکتـرای لـ خـخـا کـدا هـنا بوو .. دـرمانـکی
دـزیبـو ، لـ توانایدا هـبوو خـخـا کانی سـر باـخـخـا کانی
بسـتـو ، بـویش ناوـکی گـی بـ باـبـا کـ ، یان کاـکا کـ ...
شایانی باسـ ئـم تـزی دکتـرای کـ لـ تـتـ کومـایـتیـکاندا
بـاو کرایـو ، لـ پـنج خولـکی یـکـمدا ، سیانزـ ملیـن لایک و ..
دـ ملیـن کـمـنتی دـستخـشی بـ خـی کـکردـو .. ئـمـ وایکرد
یاریزانـ جیهانیـکان پـیوـندی پـوـ بـکن و داوای لـ بـکن
خـخـا کانیان بـ لـبکاتـو .. لـ بـرامبـر هـر خـخـا کـدا ، چـند
پارـیش داوا بکا ، ئامادـن بیدـن ، بـمـ ئـو هـستی نیشتمانی
بـسـریدا زـا بوو ، لـ کـنگرـیـکـدا ، تابلـی خـخـا کـیـکی
بـرزکردـو و نـاندی : هـتا خـی خـخـا کـکانی نیشتمانـکـم
وـستابن ، خـ بـ باوکیشم لـ ناکـمـو .. هـرچی سـروـت و سامانی
دنیا یـ بیخـنـ بـکمـو ، نـکـ خـک ، نیو خـیشـان بـ لـ
ناکـمـو ..

ئـنـ کـس چـپـی بـ ئـو داستانـ لـندـابوو ، هـر بـیـ خـخـا کـکی
زـر دـستگیر کرابوون و .. حوکم درا بوون ، هـندـکیـشان سـرنگووم
کرا بوون ..